

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A németek óriási győzelmei

Szétverték a 7-ik francia hadtestet – Nagy francia vereség Lotharingiában
– Az osztrák-magyar csapatok győzelme az oroszokon –
Montenegró blokád alatt

A mai nap a német fegyverek diadalának napja volt. A német hadioperációk mind fényes győzelemmel végződtek és Berlin ma ujjongva ünnepli hadseregét, a császárt, a hadvezetőséget. A franciák súlyos vereséggel voltak kénytelen menekülni a harcterekekről. Ma már nem századokról és ezredekről, nem csapatok küzdelméről volt szó, hanem hadosztályok és hadtestek küzdelméről, a melyben a francia seregek nem tudtak megállani a német haderő előtt s kénytelenek voltak visszavonulni védelmi vonaluk mögé. A francia támadó hadtest szinte megsemmisítő vereséget szenvedett.

Főlemelően lelkesítő ez a győzelem, a mely Liittich bevétele után huszonnégy órán belül a második dicsőséges és nagyjelentőségű haditénye a franciák ellen nyomuló német hadseregnek, amely előtt mindinkább megnyílik az út, amely a cél felé: Párisba vezet. A hatalmas és lelkes, kitünő német hadsereg fegyverei ellenállhatatlanul nyomulnak folyton előre és fölényük a franciák fegyverei fölött óriási mértékben mutatkozik minden találkozásnál.

Nem kevésbé öröndetes hírek érkeznek az északi harctérről, ahol az orosz sereg csapatai szenvedtek vereséget galíciai csapatainktól, amelyek a Galiciába betörő ellenséget messzire visszavetették.

Mai távirataink a következőket jelentik:

A francia háboru Stein tábornok jelentése Liittich bevételeéről

Berlin, augusztus 11. Stein tábornok felsőbb megbízásból hosszabb jelentést tett közre, amelyben mindenekelőtt megcáfolja azokat a francia híreszteléseket, hogy Liittich ostrománál 20,000 német katona esett el.

Azután ezeket mondja a jelentés: Azzal a teatrális beállítással, hogy a franciák Liittich városának a becsületrend keresztjét adományozták, nem cáfolhatják meg azt a tényt, hogy Liittich ostroma a német hadsereg egyik legdicsőségesebb fegyverténye volt. Az első kísérlet Liittich elfoglalására csak egy vakmerő próbálkozás volt, amely természetesen nem is sikerülhetett. Amikor azonban olyan csapatot állítottunk Liittich falai alá, hogy még a poklok minden ördöge sem vehette el

tőlünk ezt a várat, nyugodtan fogtunk hozzá az ostromhoz, anélkül, hogy egyetlen ember életét kockáztattuk volna, nyugodtan vártuk be a nehéz vártüzérség megérkezését, a mely rövid idő alatt lőtte össze az erődöket.

Utólag megállapítható, hogy a belgák részéről sokkal nagyobb tömeg vett részt a vár védelmében, mint a mi részünkről a támadásban.

A harcban részt vett a lakosság, sőt az asszonyok is, akik elhagyott házakból és erdőkből lesből lövöldöztek csapatainkra, a sebesültekre, sőt a sebesülteket ápoló orvosainkra is. Ezért azután több falut kellett elpusztítani, mielőtt a vár tulajdonképpen ostromához foghattunk volna.

A német hadvezetőségnek az az igyekezete, hogy mindenről lelkiismeretesen tájékoztatást nyújtson a közönségnek, amelynek érdeke egyenesen azt követelte tőlünk, hogy csak az ostrom befejezése után tegyünk közléseket Liittich bevételeinek részleteiről. A császári hadvezetőség elvárja a német néptől, hogy nem fog oktalan aggodalommal olyan híreket követelni, amelyek a tervbe vett katonai akciókat megnehezítenék vagy pedig elárulnák.

A németek szétverték egy francia hadtestet

Berlin, augusztus 11., éjjel. A Wolff-ügynökség jelenti:

A Belfort felől Felső-Elszászon át Mühlhausen felé előnyomult ellenséget, úgy látszik, a hetedik francia hadtest és Belfort helyőrségének egy gyalog hadosztályát a német csapatok egy Mühlhausentől nyugatra levő megerősített hadállásból déli irányban visszavetették. A német csapatok vesztesége nem jelentős, ellenben a franciák vesztesége nagy.

Bécs, augusztus 11. Éjszaka ide érkezett berlini magánjelentés szerint a németek az elzászi határon folyt mai ütközetben a 7-ik francia hadtestet teljesen szétverték.

Berlin, augusztus 11. A Wolff-ügynökség jelenti:

Leírhatatlan öröm szállta meg Berlin lakosságát, amikor a vezérkar főnökeinek utasítására kerékpáros rendőrök és mihamar a lapok különkiadásai is közölték a közönséggel az elzászi fényes győzelmet. Leírhatatlan

ujjongás töltötte be a város utcáit. Berlin népe egész éjszaka talpon volt.

Francia vereség Lotharingiában

Berlin, augusztus 11. A Wolff-ügynökség jelenti hivatalosan, hogy a 15-ik francia hadtestnek egy előretolt vegyes dandárát a német biztosító csapatok Lagerda mellett (Lotharingiában) megtámadták és az ellenséget, amely súlyos veszteségeket szenvedett, Luneville-től északra visszavetették. A franciák egy zászlót, két üteget, négy gépfegyvert és 700 foglyot hagytak a németek kezei között. Egy francia tábornok elesett.

A francia hadsereg csődje

Hideg tárgyilagossággal nézve a dolgok kifejlődését, a francia hadviselés csődjét a francia kultúra utolsó harminc éves fejlődése determinálja. Mindazok a gyengeségek, amelyek 1870-ben a francia hadsereg kudarcát idézték elő, ma fokozott mértékben megvannak.

Zola Emil hő fajszeretettel bár, de kiméletlenül feltárta a francia nemzet harci gyengeségének okát. A francia kultúra hiába sovénkedett, lényegében a saját fájában az internacionális, fegyvertelen munkára nevelte a népet. A napoleoni idők franciája kiveszett s helyén az életjáradékot, életörömököt hajszoló kényelmes és enervált francia típus szaporodott el, amely már nem hisz a nacionalizmusban, amely bárhogy is lelkesedik a revanche eszméért, nem képes katonáskodni.

Hiába áll ma akár az antimilitarista Hervé a szindikalisták élére és hiába vezeti őket a harci zászlók alá, az a tömeg, amelynek lelkétől idegen a harci dicsőség és csak a kényszerítő viszonyok kétségbeesésének a nyomása alatt készül a háborúra, ime, tehetetlen a német közszellemmel szemben, amely hisz a német kultúra hivatásában s abban a szent tudatban nevelkedett, hogy a német kultúra érvényesülésének végeredményben karddal kell helyet vágni Európában.

A francia sohasem hitte komolyan, hogy neki karddal kelljen az életét biztosítani. A francia szellem tehát csak réműlettel és kétségbeeséssel nézheti az egységes, hatalmas német lelkesedés fellángolását. És a német

tömeg lelkesedése nem pillanatnyi hangulat, hanem generációkon át nevelt hit és ennek a hitnek a közepén szuggeráló erővel áll a Vilmos császár egyénisége, míg a francia tömeg valamennyi kiválósága, mely ma szuggeráló erővel állhatna a nemzeti lelkesedés élére, az egész életét és meggyőződését kénytelen meghazudtolni, mikor el akarja hitetni népével, hogy a fegyverforgatásban is felveheti a versenyt a német katonai szellemmel.

Nincs vezetője, nincs magva a francia gyűlöletnek. Nincs, aki élére állhatna a francia népnek, aki egyensúlyozni tudná a német császár hadseregekkel felérő szuggeratív egyéniségét.

A francia hadviselés minden reménye és bázisa az orosz tömeg volt. De tudjuk, hogy mily naiv és reménytelen álom volt ez a francia ábránd. Az orosz kolosszus tehetetlensége már is nyilvánvaló és az orosz hadsereg már is elveszítette Franciaország háborúját. — Oroszország csak akkor nyerhette volna meg a háborút Franciaországnak, ha a hadüzenet után következő negyvennyolc órában betört volna Németországba és hátrálatni tudta volna a német mozgósítás gyorsaságát és megakadályozta volna a német seregek nyugatra való koncentrálását. Ez már nem sikerült, sőt az orosz kozákok, akiknek feladata lett volna előzőleni Posent, futnak, egyre futnak, mind hátrább, az orosz birodalom belsejében.

A dicsőséges német sereg pedig már áthaladt Belgium közepén, maga előtt kergeti az elzászi határtól visszazúzott és szétvert francia hadtestet s minden órában közelebb rohog Páris felé, míg az orosz csapatok régi orosz taktika szerint vonulnak vissza jeges országuk felé.

A francia illúzió tehát máris szétfoszlott és kétségbeesetten nézhet Páris Szedán felé, honnan az 1870-iki romlás feltartóztathatatlán bizonyossággal fenyeget.

Ezt pedig a francia könnyelműség és üzleti kapzsiság és az Oroszországgal szövetséges erkölcsstelenség idézte rá. Végső kapkodásukban a franciáknak Anglia az utolsó reménységük, Anglia, mely Belgiumot és Hollandiát akarta az előnyomuló német seregekre uszítani, hogy legalább a visszavonulásukat elvágyja, de ez már késő és ez a kényszeredett erőltetett két kis sereg fel nem tartóztathatja a diadalmasan előnyomuló német sereget s nem pótolhatja az oroszoktól várt akciót.

A világháború első, döntő eseménye tehát már a legközelebbi napokban a francia mezőkön várható. Ott fog megszületni a németek világhatalma.

A franciák repülőgépei.

Berlin, augusztus 11. A francia hadvezetőség tegnap hirdetményeket bocsátott ki repülőgépek felismeréséről. A francia monoplánok ismertető jele, hogy szárnyuk aljára egy méter átmérőjű trikolorkokárda van ráerősítve. A biplánoknak alsó szárnyukon van ez a jelvény. Természetesen gyakran, ha a repülőgépek felderítő szolgálatot végeznek, semmi ismertető jellel nincsenek ellátva. A franciáknak körülbelül négyszáz katonai aviatikusok lehet. Ez év kezdetén háromszázharminc kiképzett aviatikusuk volt és százharminc tanítványuk. A repülő hadosztálynak száznyolcvan tisztje és körülbelül hatszáz repülőgépe van. Állítólag páncélos repülőgépek is vannak, azonkívül az úgynevezett

Zeppelin-rombolóik. — Használhatóságukat a nagy háború fogja próbára tenni. A repülő hadosztály állítólag oly repülőgépek fölött is rendelkezik, amelyek a kormányozható léghajókat feltétlen visszavonulásra készíthetik. A kormányozható léghajók is könnyen felismerhetők. Szövetburkaikon nagy fekete betűkkel van az egyes léggömbök neve ráfestve és ezenkívül egy nagy nemzeti lobogó leng az oldalukon. Ugyanez a jelzése a szabad léggömböknek, amelyekben katonákat szállítanak. Az ilyen léggömbök földre szállásukat egy vörös posztó lobogtatásával jelzik.

Németország pénzügyi felkészültsége.

A német birodalmi gyűlés történelmi emlékü ülésén — mint jelentették — elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely egyszeri rendkívüli hadi kiadásokra öt milliárd márka kölcsönt vegyen igénybe. Ha a mostani német háború költségeit összehasonlítjuk az 1870—71-iki porosz-francia háború költségeivel, akkor kitűnik, — hogy 45 év alatt a háború költségei éppen tízennyegyszeresére növekedtek, mert 1870—71-ben a porosz kormány csupán 120 millió tallér, vagyis 360 millió márka kölcsönt vett fel.

A német birodalmi banknak elegendő eszköz áll rendelkezésére, hogy a háború folytán erősen megnövekedett bankjegyszükségletet kielégítse. A Reichsbank alapszabályai szerint a bankjegyek ércfedezete 33 és egyharmad százalék. A Reichsbank július 23-iki kimutatása szerint az érckészlet összesen 1756.9 millió márka volt, amelynek alapján 5271 millió márka értékű bankjegyet bocsáthatott ki. A kimutatás szerint mindössze 1891 millió márka bankjegy volt forgalomban, úgy, hogy a Reichsbank még 3380 millió márka bankjegy kibocsátási jogával rendelkezett. Ezenkívül a spandau híres toronyban őrzött 240 millió márka arany, mint külön hadikincs alapján 720 millió márkát, a 120 millió ezüsttartalék alapján pedig 360 millió márka értékű bankjegyet bocsáthat ki a Reichsbank.

De ezzel még mindig nem merült ki a Reichsbank jogositványa bankjegyek kibocsátására. Az érmétörvény 8. pontja értelmében joga van a birodalmi banknak minden német állampolgár után 20 márka ezüstpénzt veretni. Ezidőszert csak 17 márka esik fejenként a német polgárságra, úgy, hogy alapul véve 65 millió németet, még 3-szor hatvanöt millió márka ezüstpénzt verethet a Reichsbank.

A német birodalmi bank mobilizálása éppen olyan könnyen és fölényesen megy végbe, mint a német hadseregé.

Kedvező pénzügyi hírek.

Bécs, augusztus 11. Ideérkezett jelentések szerint Berlin pénzügyi köreiből erősen bizakodóvá vált a hangulat. A pénzsűke engedőben van. A tegnapi lendület után most még erősebb lendületet várnak.

Az orosz háború visszavert orosz betörési kísérlet a galíciai határon

Bécs, augusztus 11. (Hivatalos jelentés.) Az északi határon orosz lovassági járőrök megkísérelték a Visztulától keletre a Sanu folyó felé előnyomulni, azonban csapatunk által mindenütt visszaverettek.

Brody felől az oroszok három lovasszázaddal és gépfegyverekkel kísérletet tettek az előnyomulásra, azonban a határon tulra visszavetették őket.

A déli harctérről Blokád Montenegró ellen

Pola, augusztus 11. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Gasa Antal császári és királyi sorhajókapitány a következő *proklamációt* tette közzé:

Én alulirott császári és királyi sorhajókapitány, mint a montenegrói vizekre küldött osztrák-magyar tengeri erő parancsnoka, tekintettel az Osztrák-Magyar Monarchia és Montenegró között fennálló hadiállapotról, a montenegrói partra a blokádot elrendelem és a következőket jelentem ki:

1. Augusztus 10-én délelőtt 10 órakor megkezdődik a montenegrói part mentén a tényleges blokád.

2. Ez a blokád a 42. fok 6.4. perc és a 41. fok 52. perc északi szélességtől tart és kiterjed a partokra, kikötőkre, öblökre, hajótelepekre, folyótorkolatokra és szigetekre.

3. A velünk barátságban levő és a semleges hatalmak hajói 24 órai határidőn belül a blokirozott partot elhagyni tartoznak. — Mindazon hajók ellen, melyek blokád-szegést követnek el, a nemzetközi jog szerint fogok eljárni.

A külügyminiszter ezt a proklamációt az akkreditált követségeknél a nemzetközi jognak megfelelően notifikálta.

Csend a déli harctéren

Budapest, augusztus 11. (Hivatalos jelentés, érkezett este 8 óra 13 perckor.)

A déli hadiszíntéren ma semmi jelentékenyebb esemény nem történt. Csupán jelentéktelenebb csatározások voltak a határon.

Az élelmiszeruzsora ellen

A belügyminiszter rendelete.

Sándor János belügyminiszter a következőket rendeli 5600—1914. B. M. eln. sz. körrendeletében az élelmi szerekkel és egyéb elsőrendű szükségleti cikkekkel való ellátás körül tapasztalt visszaélések meggátlása tárgyában:

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és a székesfővárosi magyar királyi államrendőrség főkapitányának.

Minthogy hivatalos értesülésem szerint egyesek a jelenlegi háborús helyzetet mások kizsákmányolására használják ki főként azáltal, hogy egyes helyeken az élelmiszerek és egyéb elsőrendű szükségleti cikkek árának és az ezek körül szükséges szolgáltatások (feldolgozás, elszállítás stb.) díjazásának megállapításánál súlyos visszaéléseket követnek el, a közönség érdekeinek megoltalmazására további intézkedésig a következőket rendelem:

1. §. Az élelmiszerek és az elsőrendű szükségletek kielégítésére szolgáló egyéb cikkek (tüzelfényanyag, ruházat, katonai felszerelés stb.) árát, vagy az ezek körül szükséges szolgáltatások díjazását aránytalanul magas összegben megszabni nem szabad.

2. §. Az 1. §-ban említett tárgyak árát és az ezek körül szükséges szolgáltatások díjazását aránytalanul felemelni még a kereslet rendkívüli fokozódása esetében sem szabad.

3. §. Az 1. §-ban említett tárgyak hitelezés mellett történő árusításánál nem szabad aránytalanul terhes kikötéseket tenni.

Szt. Lukács-
fürdői **Kristály** forrás **ásványvíz**

a világ legerjedtebb és legjobb üdítő vize.
Debreczeni főraktár **KOZPONTI DROGERIA**
városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják.
Kapható minden fűszerüzletben.

4. §. Az almalak megilyosabb bírtekinthető.

E kihágás és kétszétetés.

5. §. A közigazgatási bíróság örség működési állami tozók.

6. §. Ez hatályba. Budapest

A budapesti

A fővárosban hogy a h m rök főkonzultszett. Ennek jelenti nagy Hikmet bey dott régi ismnyi földbirto nak a társas fővárosba.

Inger S getést folytá zokban ismer a budapesti alapján:

— Ahm konzult Tewf nagykövetség Nagyváradon polyból jötteni kellene, h otthon s mo valamint a h delték állomá valószínűleg város forgaló lyekre nem

— Hogy latkoztak az produkálásár Annyit mond hogy Konstantörök birodal rus, természet vetség melle

ka van; így megengedte, mely a török szágban mar lefoglaltak n napolyan m Elmondták, h al van akná tengeri flotta egyesülhet. A török erődítés az teljesen ki te tengeri flot urakat egyéb hogy átlépték csak a legnagyobbat tapaszt

— Hogy fejt ki akciót zusnál, vagy

Tábori érvőeszko

4. §. Az 1. §-ban és a 3. §-ban foglalt tilalmak megszegését, — amennyiben ez súlyosabb büntetés alá eső cselekménynek nem tekinthető, — kihágássá nyilvánítom.

E kihágás tizenöt napig terjedhető elzárás és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetés.

5. §. A 4. §-ban meghatározott kihágás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a magyar királyi államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

6. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1914. évi augusztus hó 5-én.

Sándor s. k.

A budapesti török főkonzul Törökország akciójáról

A fővárosi lapokban olvassuk a hirt, hogy Ahmed Hikmet bey budapesti török főkonzul eltűnt Budapestről és nyoma vesztett. Ennek a hírek kategórikus cáfolatát jelenti nagyváradi tudósítónk, hogy Ahmed Hikmet bey tegnap Nagyváradon tartózkodott régi ismerősének, Inger Szolimán kimpányi földbirtokosnak, a volt szomáli alkirálynak a társaságában és az este visszautazott a fővárosba.

Inger Szolimán egy hírlapíróval beszélgetést folytatott, amelynek során a következőkben ismertette Törökország magatartását, a budapesti főkonzultól nyert információi alapján:

— Ahmed Hikmet bey budapesti török főkonzul Tewfik Dsavid beynek, a bécsi török nagykövetség titkárának társaságában járt Nagyváradon, ahová hazulról Konstantinápolyból jöttek. A budapesti konzulátuson tudni kellene, hogy a főkonzul szabadságon volt otthon s most, hogy a háboru kiűtött, őt is, valamint a bécsi követség tagjait visszarendelték állomáshelyeikre. Az eltűnés históriája valószínűleg onnan származhatott, hogy a zavaros forgalomlebonyolítás miatt állomáshelyeikre nem tudtak kellő időben visszautazni.

— Hogy a török előkelőségek miként nyilatkoztak az aktuális helyzetről, annak a reprodukálására nem vagyok felhatalmazva. — Annyit mondhatok az ő elbeszéléseik nyomán, hogy Konstantinápolyban, valamint az egész török birodalomban a hangulat teljesen háborús, természetesen Törökország a hármasszövetség mellett van. Elnnek számos bizonyítéka van; így például az, hogy a német császár megengedte, hogy az egész német misszió, amely a török hadseregben működik, Törökországban maradjon és hogy az angolok már is lefoglaltak négy török hajót, ami Konstantinápolyban mérhetetlen elkeseredést keltett. — Elmondták, hogy a Boszporus el van zárva és alá van aknázva, úgy, hogy az orosz fekete tengeri flotta a földközi tengeri flottával nem egyesülhet. A Boszporus különben is pompás török erődítésekkel van körülvéve, úgy, hogy az teljesen kizárt dolog, hogy az orosz fekete tengeri flotta ott keresztüljöhessen. A török urakat egyébként rendkívül meglepte, hogy a hogy átlépték a magyar határt, mindenütt csak a legnagyobb lelkesedést és harcias hangulatot tapasztaltak.

— Hogy Törökország milyen irányban fejt ki akciót: itt a Balkánon, vagy a Kaukázusnál, vagy mindkét helyütt: azt egyelőre

nem lehet tudni. A török kormány még nincs tisztában az európai helyzettel, mert Románia és Görögország eddig nem nyilatkoztak. Azt biztosra veszik, hogy Románia a hármasszövetség mellé áll, ellenben Görögország magatartása még bizonytalan. Az evidens mindenestre, hogy a Törökországban elrendelt általános mozgósítás Oroszország ellen irányul. Minden ember tudja Törökországban, hogy a legutóbbi Balkán háborút is Oroszországnak, a török birodalom megátalkodott régi ellenségének kell tulajdonítani, hiszen tipikus orosz politika volt mindig, hogy Oroszország a céljait mások harcukkal igyekezzék elérni. A török kormányra nézve tehát döntő fontosságú, hogy megismerje a Balkán-hatalmak állásfoglalását és ettől tegye függővé, hogy bemasirozzon Szerbiába és megváltoztassa Szerbiára vonatkozólag a bukaresti békeegyezményt. De természetesen ettől függetlenül is Törökország teljes készenlétkben áll Oroszország ellen. A Kaukázusnál harminc millió mohamedán él orosz iga alatt: törökök és tatárok, akiket Nagy Péter cár óta fokozatosan kebelezték be szakadatlan háboruk után az orosz birodalomba. Ezek a mohamedánok a legszivtelenebb elnyomatásban sinylődnek, az orosz valósággal rabszajon tartja őket, úgy, hogy katonáknak sem sorozzák be, ne-hogy katonai kiképzést nyerjenek. — De azért ez a nép harcrakész és csak a kellő pillanatra vár. Különben Törökország katonailag most igen erős, főleg pedig Kelet-Anatoliában és ha a török szultán háborút hirdet, akkor kitör a szent háboru és a mohamedán népek a Kaukázuson megfizetnek az oroszoknak hosszú és siralmas szenvedéseikért.

A debreceni segítő akció

A háboruba behívott katonák visszamaradt családtagjai segélyezésére alakult bizottság kéri a város nemesszövület polgárait, kegyeskedjenek pénz, illetőleg természetbeni (burgonya, liszt, zsír, szalonma, tej) adományokat a főispáni titkári hivatalban átadni, illetve bejelenteni. A bizottság feladata felette fontos, messze kiható, kívánatos tehát, hogy a város nemesszövület polgárai célja elérésében segítségüket nyújtsanak.

Mint hogy a segélyező bizottság a természetbeni adományok szétosztását már a mai nap folyamán megkezdi, nagy köszönettel venné a vezetőség, ha a polgárok az egyes jóságok átadhatása végett szekereiket a központi iroda (Egyházi bérpalota) rendelkezésére bocsátani sziveskednének.

A ma érkezett adományok:

Dr. Tüdös Jánosné 20, Komlósi Dezsőné 10, dr. Nagy Lajosné 20, dr. Nagy Zsigmondné 10, Benkő Lajosné 10, Latinovits Mihály 20, Szalay Józsefné 20, Béressy Sámuelné 20, Kovács Mihály 20, Berzöffi Vincéné 20, Debreceni Fülléregylet 25, Geréby Kálmánné 10, Nagy Lászlóné 10, dr. Körösi Kálmán 10, Hajós Gézáne 10, Pákozdy Sándor 10, dr. Magyar Simonné 10, özv. Ormódi Lajosné 10, Kardos Béla 30, Tóby Istvánné 10, Jankovits Miklósné 10, dr. Fráter Imréné 40, Radetzky József 10, özv. Varga Ferencné 10, dr. Czeglédy Mihály 10, özv. Mayerné, Neubauerné 10, Rex Ferenc és társa 10, Schön Sándor 10, Schlachter János 10, Szentkirályi és Nagy 10, Nádudvary Lajos 10, Szedlák és Vámos 10, Mandel Lipót 10, V. K. 10, Strasser és König 10, báró Josinszky Miklósné 10, dr. Márton Kálmán 10, Ruzicska Gyula 20, dr. Spitz Lipót 20, Kemény Viktor 10, dr. Brunner Lajos 30, Békés Lajos 15, Mentze Henrik 20, Molnár Ferenc 15, Hegedűs és Sándor 20, Deutsch Lajos 30, dr. Kola

Jánosné 10, özv. Schenk Leoné 10, Frigyesi Jenőné 20, dr. Nyiri Ernő 30, Debreceni Ipari hitelszövetkezet 10, dr. Varga Emilné 20, dr. Veisz Bernátné 10, dr. Balkányi Edéné 10, Bosznai Istvánné 10, Bodnár Gézáne 10, Olvashatatlan 20, Bosznai István 25, Kontsek Kornél 25, Bóka Ede 10, Nábráczky István 20, Jóna János 20, Koncz Aurélné 20, Szikszai Szabó L.-né 12, Flor Jánosné 10, Ordódy Gézáne 10, Reiter Sándor 10, Haas és tsa 10, Makay Kálmán 15, Németh András 10, Bosznay-cég alkalmazottai 19,50, dr. Papp Károlyné 10, báró Maasburg Kornélné 10, Tóth Istvánné 20, dr. Nagy Gáborné 20, Csiky Lajos 20, Tóth Béla 10, Kemény Iri 10, Tóth István 20, Nyiri Gézáne 40, dr. Csikos Sándorné 10, báró Vangenheim Gyula 10, M. kir. felmérési felügyelőség 40, Géressy Kálmán 10, gróf Keglevich 20, özv. Zoltán Jánosné 25, Békesy Lászlóné 10, Tarpay Béla 10, Gajzágó Béláné 20, dr. Matkó Ferenc 10, Sass Béla 20, Miskolczi Nándor 10, dr. Gulyás István 10, Szilágyi Péter Hermin 10, Fazekas Sándor 20, Hegedűs Lajos 10, Körner Adolf 10, özv. Beck Antalné 10, Beke László 10, Sztankay János 10, Tarbay József 10, Kenézyné 10, Moskovitsné 10, dr. Balázs Bertalan 10, Molnár Kálmán 20, dr. Lóky Béla 20, Pintér Pál 10, Finda Antal 10, Schuller János 10, Józsa Vincéné 10, dr. Tüdös Kálmánné 20, dr. Olchváry Lászlóné 10, Farkas Ferenc 10, Török Margit 20, Ormós Gábor 20, Szunyogh Sándorné 10, Rázsó Gyula 10, Ebner Lajosné 20, Eöry Mariska 10, Tírpák Ferenc 10, Radákovich Géza 10, Biró Marcellné 10, Szent-Királyi Tivadar 100, Falk Lajos és neje 100, Kövesdy Imre 100, Schreiber Gyula 10, Hrabéczy Antalné 50, Művezetők országos szövetsége 25, Geiger Simon 100, Debreceni Testvéregyesület 50, Liszt Nándor dr. 20, Györfly István 20, Krausz Vilmos 10, dr. Derekassy István 10, Szávay Gyula 20, Kereskedelmi és iparkamara tisztviselői 10, dr. Öreg Béla 20, Bay Ádám 10, özv. Fisch Ignácné 20, Loyka Károly 10, dr. Horváth Artur 10, dr. Vadon Sándor 10, Tafler Ignác 20, Szilágyi Imréné 10, dr. Somogyi Zoltánné 20, Husz Lajos 10, Szarukán Lili 10, Hatvány József 10, Matolay Gáborné 10, Koncz Lajos 20, Koncz Lajosné 10, Fehér József 10, dr. Bacsó Jenő 10, Bacsó Dezső 20, dr. Strelingerné 10, dr. Moskovits Miksáné 10.

Nemes áldozatkészség.

Özv. Hartstein Péterné urnó ma 500 korona kíséretében a következő levelet intézte a főispánhoz:

Méltóságos Főispán Ur!

A behívott katonák visszamaradt családtagjainak segélyezésére — jelenlegi viszonyainhoz képest — ezennel 500, szóval Ötszáz koronát juttatok Méltóságod kezeihez.

Egyszersmind bejelentem, hogy hadi szolgálatra behívott körülbelül 35 alkalmazottam családtagjainak teljes ellátásáról magam fogok gondoskodni.

Engedje a Mindenható, hogy a Méltóságod vezetése alatt megindított ezen mozgalmat egész siker koronázza és ezzel is megnyugtatt derék katonáink mielőbb teljes daldal arassanak.

Debrecen, 1914. augusztus hó 10.

Kitünő tisztelettel

Özv. Hartstein Péterné.

Szakítás

Bécs és Páris között

Bécs, augusztus 11. Széchen Antal gróf párisi osztrák-magyar nagykövetnek kézbesítették az utlevelet.

Doumaine bécsi francia nagykövet szintén megkapta utlevelét.

Tábori és hadi felszerelésekhez

TEVÉSZŐK ↓ KESEK ↓ PALACOK

FÓZÓKÉSZÜLÉKEK, VIL-LANYOS LÁMPÁK, HÁTI ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK TEVÉSZŐR - TAKARÓK

BŐRÖNDŐK BROWNING REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK

MENTZE ÁRUHÁZABAN, PIAC-UTCA 38. SZÁM

HIREK

— **József főherceg palotájából kórház lesz.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: József főherceg -s Augusztia főhercegnő följánlották budai palotájukat a háboruban megsérült katonák elhelyezésére.

— **Marenzi Ferenc gróf — gyalogsági tábornok.** Azok között a kinevezések között, amelyek a legutóbbi napokban történtek a hadsereg kötelékében, szerepel Marenzi Ferenc gróf gyalogsági tábornokká történt kinevezése. Ez a tény élénk örömet keltett Debreczen társadalmában, amelynek Marenzi Ferenc gróf, mint honvéd dandárparancsnok vezérőrnagy, sokáig volt résztvevő tagja. — Négy év előtt nevezte ki a király altábornagygyá és a kolozsvári VI. honvédkerület parancsnokává, majd az idén a honvédségi főparancsnok adlatusává. A kiváló katonát már régen emlegették mint magasabb katonai rangra kiszemelt tisztet.

— **Regényes házasság.** Érdekes hír érkezik hozzánk Kolozsvárról. Somló Bódog dr., a kolozsvári egyetem európai hírű jogbölcseleti professzora pár évvel ezelőtt nőül vette Bánóczi Margitot, Bánóczi József drnak, a kiváló esztétikusnak leányát. A házasság utóbb felbomlott, Bánóczi Margit közben az orvosi diplomát is megszerezte s most a kolozsvári belgyógyászati klinika tanársegége. Tegnapelőtt azután Somló Bódog dr. és Bánóczi Margit dr. megjelentek a polgármesteri hivatalban, bejelentették, hogy házasságra akarunk lépni és diszpenzációt kértek. A polgármester a rendkívüli időkre való tekintettel megadta a diszpenzációt az érdekes párnak s nyomban utána megtörtént a házasságkötés is.

— **A hadisarc és az időszámítás.** Talán sohasem volt aktuálisabb és jelentőségtelesebb az 1870—71-iki porosz-francia háború nagy emlékének felidézése, mint most, a világtörténelem leghatalmasabb óraütemeinek megismétlődésekor. Ez a háború 180 napig tartott és a poroszok páratlan győzelmével nyert befejeződést. Párisig ment a német hadsereg és a büszke várost úgy kiéheztette, hogy Páris lakossága hónapokon át patkányokat evett. 180 nap alatt 156 ötközet volt, még pedig 12 nagy csata. A poroszok 26 várat vettek be. 80,000 francia halott fedte a csatateret, 320,000 francia tiszt és közkatona esett a németek hadifogságába. Zsákmányul ejtett a német sereg 6720 ágyut és 120 zászlót.

Mikor Bismarck, a vaskancellár öt milliárd hadikárpótlást követelt, Jean Favre, a franciák béke delegátusa elszörnyűködve kiáltott fel:

— Hiszen Krisztus születése óta sem telt el még ennyi perc!

Bismarck összevonta szemöldökét és rendithetetlen nyugalommal csak ennyit válaszolt:

— A mi bankárunk a világ teremtése óta számítja a percekét! . . .

— **Öngyilkos ügynök.** Ily címen lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a Margit-fürdőben a „Viktória” biztosító társaság ügynöke fölbeltte magát. A rendőrség a nyomozás stádiumában Kolb Jakab személyében állapította meg az öngyilkos kilétét. Ez a megállapítás azonban téves volt, mert később kiderült, hogy az öngyilkost Gottlieb Sámuelnek hívják, 53 éves ügynök s a Hatvan-utca 66. szám alatt lakott. Hátrahagyott leveleiből arra lehet következtetni, hogy súlyos anyagi bajok miatt követte el tettét.

— **A háború és a lipcei könyvkiállítás.** Lipcseből táviratozzák: Oroszországnak és Franciaországnak Németországgal bekövetkezett hadiállapota miatt az itteni könyvpiari kiállításon az orosz és francia kiállítási biztosok bezáratták Oroszország és Franciaország kiállítási épületeit s a rajtuk volt zászlókat bevonatták. Hasonló eljárást fogtanusítani Anglia képviselője is.

— **Magyari Imre kitüntetés.** Szép és magas kitüntetés érte Debreczen egyik országos hírű cigányzenekarának kiváló vezetőjét, Debreczennek közkedveltségnek örvendő primását: Magyari Imrét, akinek a király a magyar zene fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeiért a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A kitüntetés Magyari Imre személyében egy igazán kitűnő magyar muzsikust ért, akinek gyönyörű játékában, érzésével, művészettel előadott magyar dalaiiban nemcsak Debreczen, de az ország sok városának közönsége gyönyörködött. A magyar dal és magyar zene egyik legkitűnőbb interpretálója a mi Magyari Imrénk, akinek személyisége és művészete a kitüntetést egyaránt megérdemelte.

— **A Népiroda munkásközvetítési osztályánál augusztus hó 11-én volt:** Munkás kínálat: Asztalos 5, ács 2, cipész és csizmadia 2, Földmunkás 1, üzleti alkalmazott 3, gépész 2, gyári munkás 9, kőműves 1, lakatos 2, mezőgazdasági napszámos 3, napszámosnok 10, szakácsnok 3, varrónő 2, kefekötő 3, kerékgyártó 1, papucsos 1, kárpitos 2, mázóló és fényező 1. — Összesen 53.

Munkás kereslet: Kovács 1, motorkezelő gépész 1, mezőgazdasági cseléd 3, borbély 1, kerékgyártó 1, molnár 2. — Összesen 9.

— **Színészek mint rendőrtisztviselők.** — Nagyváradról jelentik: Szombaton este megkezdtek színészeink előadásait a Szigligeti-színházban. Legérdekesebb az előadásokban az, hogy a színházban a rendőri felügyelet maguk a színészek teljesítik és pedig felváltva: ki-ki akkor: amikor nincs számára szerep kiosztva. A színtársulat férfitagjai előzőleg a rendőrségen előadásokat hallgattak a rendőrtisztviselői kötelességekről és teendőkről és szombaton mindnyájan felelősültek rendőrtisztviselőkké. Ez annál is inkább érdekes, mert nincs kizárva, hogy a rendőrség szükség esetén városi szolgálatra is fel fogja használni a felesküdt színészeket, akik szombattól kezdve rendőrtisztviselői sapkát és karszalagot viselnek.

— **Víz helyett marólug.** Balmazújvárosról jelenti tudósítónk: Gyenes István két éves gyermek tegnap reggel víz helyett marólugot ivott. A gyermek sérülésébe pár óra múlva meghalt. A községi előjáróság jelentésére a debreceni ügyészség nyomozást rendelt el, hogy terhel-e valakit gondatlanság a halálos baleset miatt.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban ma a következő halálozásokat jelentették be: Nagy Károly református 30 éves, özv. Erdélyi Gáborné református 83 éves, Árva Katalin református 1 hónapos, Mórítz Péterné római katolikus 42 éves, Györfi József református 7 éves, özv. Nagy Istvánné református 66 éves, Deme Sándor református 14 napos, Marton József római katolikus 18 éves, Kovács Erzsébet református 8 hónapos, Sándor utónevét nem kapott fű 1 napos, Gottlieb Sámuel izraelita 53 éves.

HÁBORU-BIZTOSÍTÁST

két egy évi időtartamra

a cs. k. **PHÖNIX ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG**

szab. o. **PHÖNIX TÁRSASÁG**

HADKÖTELESEK ÉLETÉRE

orvosi vizsgálat nélkül, előnyös feltételek mellett.

A társaság kifizeti a biztosított összeget, ha a halálos eset a biztosítás tartama alatt bármilyen ok folytán bekövetkezik. Már bevonult hadkötelesek életére a biztosítást hozzátartozók is megkötethetik.

A társaság rendszeres hatálosított biztositással 20,000 korona összegig a háboruban való mindennemű szolgálat esetére is kifizetnek **külön díjazás nélkül** 20,000 koronán felül 50,000 korona erejéig pedig előnyös feltételek mellett kiterjeszti a társaság a biztosítást hadi szolgálat esetére is. Bővebb felvilágosítással szolgál a

PHÖNIX életbiztosító-társaság debreczeni vezérőrnagyok Arany János-u. 2.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostáival szemben

APRÓ HIRDETÉSEK

Üzlet

FRISS
töltésű ásványvizek az összes Deutsch üzletekben kaphatók.

SZEGEDI PAPRIKA
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Poloskairtást
NÁNÁSSY ISTVÁN
legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Folyadék mérég kapható. Levélbeli megrendeléseket kérem. Postakert, Gyár-utca 6.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

Konvertált jelszámokra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 80 K
Osztr. vörös kereszt s. j. 40 K
Olasz vörös kereszt s. j. 32 K
Erzsébet sorsjegyre . . . 7 K
Jószív . . . 10 K
Bazilika . . . 20 K
Magy. vörös kereszt s. j. 32 K

A kölcsön apró részletekben törleszthető. Ha sorsjegyet barhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beiktatása ellenében a kölcsönt a fenti összegre főlemljük. **Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreczeni Közlöny Közlönyintézet Részv.-Társ. bankosrálja SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Egy óra reklámképen!

Aki ingyen akar egy órát még hozzá elegáns, precíz órákat, urak vagy hölgyek részére, választás szerint — írjon azonnal —
Strohanz FR. SOBNDY
Frag. Weinberge 854.

Adás-vétel

Kapucodulák
bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

Befőttes
füvegek olcsón eladók. Cim a kiadóhivatalban.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Zománc
címűtábla megrendelhető Hoffmann és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Szónvignetta
ezzenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

MOTORBENZIN, PETROLEUM, MOTORÜZEMOLAJ.

Az Elő Sátorajuhelyi Petroleum-tinomió Részvénytársaság
:: sátorajuhelyi gyára ::

benzint, petrolumot és motorüzemolajat, az áru valamint a hordók értékének lefizetése ellenében, korlátlan mennyiségben szállíthat, ha a vevők az árut a gyárból szekéren elvitetik. Bővebb felvilágosítást nyújt **Trigorszky Emil** vezérképviselő Debreczen, **Hunyadi-utca 13. szám alatt.**

FELVESZEK EMBEREKET,

kik naponta

SOK PÉNZT

kereshetnek.

Jelentkezzenek d. e. 10 órától

Piac-u. 49.,
második udvar, első emelet.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

„CZEGNÉL”

DEBRECZEN,

Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

13960—1914. P. sz.

Hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Lestyán Adorján debreczeni kir. közjegyző részére a debreczeni kir. közjegyzői kamara 378—1914. kjk. számú rendelvényével kinevezett **dr. Czinder Jenő** közjegyzői helyettesi működését 1914. évi május hó 22. napján megkezdte.

Kelt Debreczenben a törvényszéknél, 1914 július 3-án.

Hubert s. k., kir. t. bírő.

A kiadvány hitelűl: **Pusztai József,** kiadó.